

**การสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยมศึกษา
Intervention of Morals and Ethics in Homeroom Activities for Mathayomsuksa 1 of
Demonstration School Faculty of Education Khonkaen University.**

เสาวลักษณ์ เจ้าสกุล*

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง และเพื่อนเป็นผู้ประเมิน เมื่อได้รับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูม กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยมศึกษาจำนวน 41 คน ประจําภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยผู้วิจัยแจกแบบประเมินให้กับนักเรียนเพื่อให้ประเมินตนเอง และแจกแบบประเมินเพื่อให้เพื่อนประเมิน จำนวน 41 ชุด เท่ากับจำนวนของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบประเมินที่สร้างขึ้นตามกรอบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลักสูตรพัฒนาศักยภาพและความสนใจ พุทธศักราช 2549 ช่วงชั้นที่ 3-4

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ยการประเมินระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมอันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนก่อนและหลังทำกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูมนักเรียนประเมินตนเอง จำแนกรายด้านและโดยรวม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากและจำแนกรายด้านค่าเฉลี่ยอยู่ระดับมากทุกด้าน เมื่อให้เพื่อนประเมินค่าเฉลี่ย ผลการประเมินจำแนกรายด้านและโดยรวม พบว่าโดยรวมระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนก่อนทำกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูม อยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลาง หลังทำกิจกรรม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการวิเคราะห์เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันโดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคุณลักษณะอันพึงประสงค์จากการประเมินระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมตามการประเมินของตนเอง ค่าเฉลี่ยก่อนและหลังจัดกิจกรรมจำแนกรายด้านและโดยรวมที่ได้ไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยเพื่อนเป็นผู้ประเมิน พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังจากจัดกิจกรรมโดยรวมมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยหลังจากจัดกิจกรรมมีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยก่อนจัดกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาอาณัติสมบัติที่ไม่มีความแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม

ABSTRACT

The purpose of this research was to compare the desirable characteristics by assessment of the ethics from the student self-assessment and friend assessment when intervene the morals and ethics in homeroom activities. The samples were secondary school students in the Mathayomsuksa 1 class 1/5, Demonstration School, Faculty of Education at Khon Kaen University. The number of samples was 41 students in the second semester of academic year 2551. Data were collected by distributing evaluation form for the students to evaluate themselves and free evaluation and assessment for a friend of 41 set equal to the number of samples. The measurement instruments of this research were constructed by framework based on desirable characteristics, potential and interest of 2549 AD curriculum development in Form 3rd-4th.

The study analyzed data by assessing the average level of moral behavior before and after intervene ethics activities in the home room hours. The student was evaluated in terms of individual classification and overall aspects. Analysis of average in individual classification was high and analysis of average in overall aspects was high in all areas. When a friend evaluates moral behavior by individual classification and by overall aspects, it was found that the overall aspects level of moral behavior before the activities was at high level. When considering in individual classification also found that two of the disciplines, politeness and responsibility were at high level. And in the other areas were at moderate level. After the activities, analysis of average data in overall aspects was at high level. Considering in individual classification, found that analysis of average data was at high level in all areas.

T test (T-test) was applied to find the difference average of the dependent samples group. Comparison of the average assessment of the ethics from the student self-assessment found no difference in before and after activities. By comparing the average in evaluating ethics to develop desirable characteristics by friend assessment, the average after overall activities was greater than the pre-average with statistically significant at .05 level. By individual classification, also found that the average after overall activities was greater than the pre-average significantly as well, at .05 level, except in the second aspect; honesty and maintaining public property, found no difference.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน มีความเสื่อมถอยทางคุณธรรม จริยธรรมของคนในสังคมและอาจเป็นสาเหตุให้สังคมไทยก้าวไปสู่จุดวิกฤตได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กล่าวเกี่ยวกับการจัดการศึกษาว่าต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้และคุณธรรม การจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องบูรณาการด้านต่างๆ เช่น ความรู้เกี่ยวกับตนเอง ทักษะทางวิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยี ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาไทย ทักษะในการประกอบอาชีพ และการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

เป็นต้น โดยต้องผสมผสานสาระความรู้เหล่านั้นให้ได้ สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา และให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียน โดยพิจารณา พัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกต พฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรม และการสอบ ควบคุมไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสม ในแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548) จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และมีความเป็นไทย มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ โดยในปีการศึกษา 2550 กำหนดเป็นปีปฏิรูปการศึกษา กับ 8 คุณธรรมพื้นฐานที่ควรปลูกฝังให้กับผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ, 2548) ความเจริญของประเทศอย่างต่อเนืองและยั่งยืน จะด้วยวิธีใดก็ตามสิ่งสำคัญต้องอยู่บนรากฐานของคุณธรรม ซึ่งเป็นสิ่งที่ตั้งงามควรแก่ประเพณีปฏิบัติ การพัฒนาบุคคลโดยใช้คุณธรรมนั้นเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาคนในชาติให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ด้วยกาย วาจา ใจ การศึกษาก็มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ การแข่งขันทางเศรษฐกิจในยุคโลกาภิวัตน์ก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา การพัฒนาการเมืองก็ขึ้นอยู่กับการศึกษา สังคมกำลังเสื่อมโทรมก็ต้องหันไปพึ่งการศึกษา การพัฒนาการศึกษา จึงเป็นเงื่อนไขสำคัญของการพัฒนาประเทศ ในการนี้กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาโดยยึดคุณธรรมนำความรู้ สร้างความตระหนักสำนึกในคุณค่าของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความสมานฉันท์ สันติวิธี วิถีประชาธิปไตย พัฒนาคน โดยใช้คุณธรรม เป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือของสถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาเยาวชนให้เป็นคนดี มีความรู้ และอยู่ดีมีสุข (ชนมาต วิเชียรสาร, 2550) คุณธรรมจริยธรรมจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับทุกคนในสังคมที่จำเป็นต้องรับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่สามารถเรียนรู้และได้รับการปลูกฝังปรัชญาความคิดที่ถูกต้องได้ง่าย โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษา เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550) กล่าวว่า สังคมไทยกำลังประสบปัญหาความเสื่อมโทรมด้านคุณธรรม จริยธรรมในเด็กและเยาวชน ซึ่งอาจสร้างวิกฤติให้แก่สังคมไทยได้ในอนาคต จากรายงานภาวะสังคมไตรมาส 1 ปี 2550 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ

และสังคมแห่งชาติ รายงานว่ามีเด็กและเยาวชนกระทำผิดเพิ่มขึ้นจาก 11,045 คดี ในไตรมาสแรกปี 2549 เป็น 11,755 คดี ในไตรมาสแรกปี 2550 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.4 ผลการติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนปี 2548-2549 ของสถาบันรามจิตติ พบว่ามีวัยรุ่นตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาขึ้นไปติ่แอลกอฮอล์จำนวน 4 ล้านคน หรือร้อยละ 38.33 ของประชากร ซึ่งเยาวชนที่เข้าอยู่ในสถานพินิจ มีถึงร้อยละ 34.8 ที่กระทำผิดขณะมีนม ความอ่อนด้อยด้านคุณธรรมจริยธรรมในเด็กและเยาวชนนั้น เป็นสัญญาณอันตรายที่เรียกร้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหันมาให้ความสนใจ โดยเฉพาะ “ครู” ควรเข้ามามีส่วนวางรากฐานคุณธรรมในเด็กและเยาวชน

สังคมใดๆ จะยั่งยืนถาวรได้นั้น ต้องเป็นสังคมที่คนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม เพราะคุณธรรมจริยธรรมเป็นเหมือนเสาต้นใหญ่ที่แข็งแรงคอยค้ำจุนสังคมไว้ หากขาดเสาต้นนี้ไปสังคมนั้นย่อมพังทลายในที่สุด ซึ่งครูผู้สอนนับเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนค้ำจุนสังคม ผ่านการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ดังนั้นครู อาจารย์ที่มีภาระหน้าที่ในการสั่งสอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการปลูกฝังและพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน เพื่อที่จะสามารถกล่อมเกล่าและหล่อหลอมให้นักเรียนเป็นผู้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรมควบคู่ไปกับวิชาความรู้และทักษะความสามารถที่เปี่ยมไปด้วยคุณธรรม

ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว และเพื่อให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม ในการดำเนินชีวิต สามารถดำเนินชีวิตร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เน้นการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพของคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่รับผิดชอบ ต่อตนเองและส่วนรวม เพื่อให้เป็นพลังในการสืบทอดและสร้างสรรค์ความเจริญให้แก่สังคมและประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์จากการประเมินพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมของตนเองและเพื่อนเป็นผู้ประเมินก่อนได้รับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในช่วงโฮมรูม และหลังได้รับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในช่วงโฮมรูม

สมมติฐานในการวิจัย

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนตามการประเมินตนเองและเพื่อนประเมิน หลังได้รับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในช่วงโฮมรูมดีกว่าก่อนได้รับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในช่วงโฮมรูม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักเรียน หมายถึง นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น(ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยม จำนวน 41 คน

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ หมายถึง คุณสมบัติหรือพฤติกรรมที่นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยมศึกษาที่กำหนดไว้จำนวน 4 ด้าน เพื่อให้นักเรียนเป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่

ด้านที่ 1. มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะ และมีความรับผิดชอบ

ด้านที่ 2. ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ

ด้านที่ 3. ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ด้านที่ 4. มีความเมตตา กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์ และเอื้ออาทรผู้อื่น

3. การโฮมรูม (Home Room) หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ มีการฝึกปฏิบัติหรือทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักตนเอง การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปรับตัวและการวางแผนชีวิต เป็นต้น กิจกรรมเหล่านี้จะจัด

ในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนก็ได้ โดยให้มีบรรยากาศเสมือนบ้านที่มีนักเรียนกับอาจารย์ประจำชั้นเป็นสมาชิกในครอบครัวเดียวกันร่วมกันทำกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ นักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/5 จำนวน 41 คน ที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ประจำชั้น ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบประเมินพฤติกรรมเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรม โดยสร้างขึ้นตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทั้ง 4 ด้าน ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์) ระดับมัธยม โดยแบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ชุด เพื่อให้ผู้ตอบแบบประเมิน คือ นักเรียนประเมินตนเอง และเพื่อนประเมิน คำถามมีลักษณะเป็นแบบวัดตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่เป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามข้อกำหนดของโรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลเก็บข้อมูลเป็น 2 ระยะคือ ในช่วงเปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 และก่อนปิดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยผู้วิจัยแจกแบบประเมินให้กับนักเรียนเพื่อให้ประเมินตนเอง และแจกแบบประเมินเพื่อให้เพื่อนประเมิน จำนวน 41 ชุด เท่ากับจำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง การประเมินนั้นใช้แบบประเมินชุดเดียวกันทั้งสองระยะ และการให้เพื่อนประเมินจะต้องเป็นเพื่อนคนเดิมเป็นผู้ประเมินทั้งสองระยะ **วิเคราะห์ข้อมูลรายงานด้วยค่าร้อยละ** ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันโดยการทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการศึกษา

จำนวนผู้ตอบแบบประเมินเก็บข้อมูลได้จำนวน 41 ชุด คิดเป็น ร้อยละ 100 แบ่งเป็นนักเรียนชาย 21 คน คิดเป็นร้อยละ 51.22 นักเรียนหญิง 20 คน คิดเป็นร้อยละ 48.78 คน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยการประเมินตนเองของนักเรียนจำแนกรายด้านและโดยรวม

พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม	ก่อนจัดกิจกรรมสวดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ในช่วงโม่งโฮมรุม			หลังจัดกิจกรรมสวดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ในช่วงโม่งโฮมรุม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบ	3.93	0.46	มาก	3.98	0.52	มาก
ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ	4.06	0.48	มาก	3.94	0.53	มาก
ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.71	0.61	มาก	3.76	0.56	มาก
มีความเมตตา กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์และเอื้ออาทรผู้อื่น	3.96	0.56	มาก	3.85	0.61	มาก
สรุปโดยรวม	3.95	0.89	มาก	3.91	0.85	มาก

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยให้เพื่อนเป็นผู้ประเมินจำแนกรายด้านและโดยรวม

พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม	ก่อนจัดกิจกรรมสวดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ในช่วงโม่งโฮมรุม			หลังจัดกิจกรรมสวดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ในช่วงโม่งโฮมรุม		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ
มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบ	3.63	0.93	มาก	3.85	0.82	มาก
ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ	3.49	0.86	ปานกลาง	3.71	0.94	มาก
ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	3.38	0.98	ปานกลาง	3.74	1.06	มาก
มีความเมตตา กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์และเอื้ออาทรผู้อื่น	3.47	0.96	ปานกลาง	3.74	0.81	มาก
สรุปโดยรวม	3.52	1.13	มาก	3.77	1.06	มาก

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยในการประเมินคุณธรรมจริยธรรมตามการประเมินของตนเอง โดยใช้การวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกันโดยทดสอบค่าที (t-test) จำแนกรายด้านและโดยรวม

พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม	กิจกรรมสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรมใน ชั่วโมงโฮมรูม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	sig
มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและ มีความรับผิดชอบ	ก่อน	3.94	0.46	0.465	40	0.322
	หลัง	3.98	0.52			
ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะ สมบัติ	ก่อน	4.06	0.48	1.024	40	0.118
	หลัง	3.94	0.53			
ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	ก่อน	3.71	0.61	0.340	40	0.368
	หลัง	3.76	0.63			
มีความเมตตา กรุณา มี มนุษยสัมพันธ์ และเอื้ออาทรผู้อื่น	ก่อน	3.96	0.57	0.878	40	0.196
	หลัง	3.85	0.61			
สรุปโดยรวม	ก่อน	3.95	0.89	0.387	40	0.350
	หลัง	3.91	0.85			

ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยในการประเมินคุณธรรมจริยธรรมโดยเพื่อนเป็นผู้ประเมินโดยใช้การวิเคราะห์ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยทดสอบค่าที (t-test) จำแนกรายด้านและโดยรวม

พฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรม	กิจกรรมสอดแทรก คุณธรรมจริยธรรม ในชั่วโมงโฮมรูม	$\bar{X}$	S.D.	t	df	sig
มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและ มีความรับผิดชอบ	ก่อน	3.64	0.93	2.069*	40	0.022
	หลัง	3.85	0.82			
ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะ สมบัติ	ก่อน	3.49	0.86	1.516	40	0.068
	หลัง	3.71	0.94			
ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์	ก่อน	3.38	0.98	1.984*	40	0.027
	หลัง	3.74	1.06			
มีความเมตตา กรุณา มี มนุษยสัมพันธ์ และเอื้ออาทรผู้อื่น	ก่อน	3.48	0.96	1.856*	40	0.035
	หลัง	3.74	0.81			
สรุปโดยรวม	ก่อน	3.55	1.13	2.073*	40	0.022
	หลัง	3.77	1.06			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยการประเมินของตนเองมีค่าเฉลี่ยจำแนกรายด้านและโดยรวม ด้วยการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยการประเมินตนเองของนักเรียนจำแนกรายด้านและโดยรวม พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนก่อนทำกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูมโดยการประเมินตนเองอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ น้อยที่สุดคือ ด้านที่ 3 ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ซึ่งหลังทำกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูม ด้านที่ 1 คือ มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดส่วน ด้านที่ 3 ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อยู่ในลำดับที่น้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรมโดยให้เพื่อนเป็นผู้ประเมินจำแนกรายด้านและโดยรวม พบว่า ระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนก่อนทำกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูมโดยให้เพื่อนเป็นผู้ประเมินอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ อยู่ในระดับปานกลางโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ ด้านที่ 4 มีความเมตตา

กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์ และเอื้ออาทรผู้อื่น น้อยที่สุดคือ ด้านที่ 3 ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

หลังจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูมระดับพฤติกรรมด้านคุณธรรม จริยธรรมของนักเรียนโดยให้เพื่อนเป็นผู้ประเมินอยู่ระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านที่ 1 มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบ ด้านที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ ด้านที่ 4 มีความเมตตา

กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์ และเอื้ออาทรผู้อื่น น้อยที่สุดคือ ด้านที่ 3 ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

จะเห็นได้จากการประเมินของตนเองและให้เพื่อนเป็นผู้ประเมิน ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมพฤติกรรมด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านที่ 3 ความขยัน หมั่นเพียร มีความคิดสร้างสรรค์ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยุพดี ปิตตะคุ (2537) พบว่าจากการสำรวจปัญหาทางด้านการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์โดยใช้แบบสำรวจ อาจารย์ ร้อยละ 80 ให้ความเห็นว่าร้อยละ 20 ของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเกียจคร้าน ไม่กระตือรือร้น ไม่ส่งงานตามกำหนด

การพัฒนาด้านความขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อาจต้องเพิ่มวิธีการอื่นๆ เช่น การเลียนแบบบุคคลจริงโดยใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ดังผลการวิจัยของ รัตนาภรณ์ พลชา (2544) พบว่า นักเรียนที่เลียนแบบบุคคลจริงโดยใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยในการเรียนมีพฤติกรรมด้านความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบและความมีระเบียบวินัยในการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 หรือการใช้รูปแบบซิปปา ดังผลการวิจัยของ มั่นทนกันตร์ เชื้อสะอาด (2547) ศึกษาเปรียบเทียบความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านหลวง อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงใหม่ ก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปา โดยใช้ชุดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมความขยันหมั่นเพียร จำนวน 10 กิจกรรม ปรากฏว่าความขยันหมั่นเพียรของนักเรียนเพิ่มขึ้น

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูมที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยการประเมินของตนเองมีค่าเฉลี่ยจำแนกรายด้านและโดยรวมในก่อนและหลังจัดกิจกรรมสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมในชั่วโมงโฮมรูมที่ได้ไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนคิดว่าคุณลักษณะนิสัยของตนดีอยู่แล้ว หรืออาจจะไม่ดีแต่ไม่ต้องการให้ใครมาแนะนำและผู้สอนก็ไม่จำเป็นต้องมาดำเนินการพัฒนาหรือสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมก็เป็นได้ ซึ่ง

สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ เนื่องจางงค์ (2550) ซึ่งพบว่าการประเมินตนเองของนักศึกษาในระยะที่ 1 และ 2 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามกาลเวลาทั้ง 4 ระยะ ในการประเมินตนเอง เพื่อน ประเมินและครูประเมิน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ นักศึกษา เพื่อน และครู มีความคิดเห็นว่านักศึกษามีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในระยะที่ 4 สูงกว่าระยะที่ 3 ระยะที่ 2 และระยะที่ 1 และระยะที่ 3 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์สูงกว่าระยะที่ 2 และระยะที่ 1

3. กลุ่มตัวอย่าง ที่เข้าร่วมกิจกรรมโฮมรูม ที่พัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตลอดภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 โดยให้เพื่อนประเมินมีค่าเฉลี่ยโดยรวมก่อนและหลังจัดกิจกรรมที่ได้แตกต่างกันโดยหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อจำแนกรายด้านพบว่า ด้านที่ 1 มีระเบียบวินัย มีสัมมาคารวะและมีความรับผิดชอบ ด้านที่ 3 ขยัน หมั่นเพียร มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และ ด้านที่ 4 มีความเมตตา กรุณา มีมนุษยสัมพันธ์ และเอื้ออาทรผู้อื่นมีความแตกต่างกันโดยหลังการจัดกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านที่ 2 ซื่อสัตย์ สุจริต รักษาสาธารณะสมบัติ ไม่มีความแตกต่างกัน

แสดงว่าการส่งเสริมพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูมที่มุ่งเน้นส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม จะสร้างให้นักเรียนที่มีคุณลักษณะที่ไม่พึงประสงค์ให้เป็นผู้มีลักษณะที่พึงประสงค์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กรรณิการ์ เนื่องจางงค์ (2550) ซึ่งพบว่า การส่งเสริมการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจังสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้สูงขึ้นได้ ทั้งนี้เพราะกระบวนการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีคุณธรรมจริยธรรมและศีลธรรม จะสร้างให้นักศึกษาที่มีคุณลักษณะอันไม่พึงประสงค์ให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ในด้าน มนุษย์สัมพันธ์ มีวินัย รับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เชื้อมั่นในตนเอง ประหยัด สนใจใฝ่รู้ละเว้นสิ่งเสพติดและการพนัน รักสามัคคี กตัญญู คิดริเริ่มสร้างสรรค์

พึ่งตนเอง ความปลอดภัย อดทนและอดกลั้น และ มีมารยาทไทย ซึ่งส่งผลให้ได้ปรับเปลี่ยนความคิดและการกระทำให้เป็นคนดีของเพื่อนและครู และในระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งวิชาชีพที่จำเป็นต้องมีคุณธรรมและจริยธรรมสูง เช่น วิชาชีพแพทย์ ได้มีการทำวิจัยโดย วราภรณ์ เชื้ออินทร์และคณะ(2549) การสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาตระหนักถึงคุณธรรม เรื่องการตรงต่อเวลา มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม รวมทั้งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ ผลการศึกษา กลุ่มศึกษานักศึกษาสนใจความแปลกใหม่ของวิธีการสอนและเห็นว่าเหมาะสมและมาตรงเวลาร้อยละ 97.2 ส่วนกลุ่มเปรียบเทียบมาตรงเวลาร้อยละ 83.3 จากภาพวิทัศน์คั้นของกลุ่มศึกษามีความประณีตมุ่งมั่นในการปฏิบัติต่อท่นกลุ่มเปรียบเทียบค่อนข้างรุนแรงกับหุ่นจำลอง

สรุปได้ว่า ถึงแม้ผลการวิจัยพบว่า การประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนโดยเพื่อนเป็นผู้ประเมิน หลังได้รับการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรม ในช่วงโฮมรูมดีกว่าก่อนได้รับการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมในช่วงโฮมรูม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องสมมติฐาน แต่การประเมินตนเองไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งอาจเกิดจากปัจจัยหรือสาเหตุตามที่กล่าวมาแล้ว ในสังคมปัจจุบัน ได้เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทำให้เด็กและเยาวชนไทยมีค่านิยมที่แตกต่างไปจากเดิม โดยเน้นทางวัตถุมากกว่าการพัฒนาจิตใจ ก่อให้เกิดพฤติกรรมก้าวร้าว การแสดงออกที่ผิดศีลธรรม การเห็นผิดเป็นชอบ ฯลฯ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสื่อมถอยทางศีลธรรม เกิดปัญหาสังคม หลายฝ่ายต่างเร่งแก้ไข เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุข เป็นสังคมที่มีคุณภาพ มุ่งพัฒนาคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต รักความสามัคคี มีความเข้มแข็งทางวัฒนธรรม และมีระบบคุ้มครองทางสังคมที่ดี โดยต่างหวังว่าการศึกษาจะเป็นกระบวนการช่วยสร้างคนให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่วางไว้ (ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และคณะ, 2550) ดังคำกล่าวของเกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2550) สังคมใดๆ จะยั่งยืนถาวรได้นั้น ต้องเป็นสังคมที่คนในสังคมมีคุณธรรมจริยธรรม เพราะ

คุณธรรมจริยธรรมเป็นเหมือนเสาต้นใหญ่ที่แข็งแรงคอย
ค้ำจุนสังคมไว้ หากขาดเสาต้นนี้ไปสังคมนั้นย่อมพังทลาย
ในที่สุด ซึ่งครูผู้สอนนับเป็นบุคคลสำคัญที่มีส่วนค้ำจุน
สังคม ผ่านการปลูกฝังผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรมเป็น
พื้นฐานในการดำรงชีวิต ดังนั้น ครูผู้สอนควรจัดการเรียน
การสอนหรือการโฮมรูมที่สอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม
อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ นอกเหนือจากการสอนที่มุ่งเน้น
ให้เยาวชนของชาติมีความรู้ความสามารถทางด้าน
วิชาการ พร้อมทั้งจัดกิจกรรมให้เป็นองค์การแห่ง
การเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนพัฒนาทักษะกระบวนการ
คิด มีทักษะในการทำงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ทำงาน
ร่วมกับผู้อื่นได้ ประพฤติตนอยู่ในระเบียบวินัยของสังคม
มีความรอบคอบใช้ชีวิตโดยไม่ประมาท

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษาวิจัยการบูรณาการคุณธรรมและ
จริยธรรมในรายวิชาต่างๆ นอกเหนือจากการโฮมรูม
2. ควรศึกษาวิจัยการสอดแทรกคุณธรรมและ
จริยธรรมในด้านอื่นๆ นอกเหนือจากนี้
3. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม
โดยแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรมเพิ่มเติม นอกเหนือวิชาต่างๆ
เช่น กิจกรรมส่งเสริมศักยภาพ
4. ควรศึกษาความคงทนของพฤติกรรม
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านคุณธรรมและจริยธรรม
5. ส่งเสริมให้มีการสอดแทรกคุณธรรม
จริยธรรมอย่างต่อเนื่อง
6. ศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการสอนเพื่อส่งเสริม
คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2548). **กรอบความคิดเพื่อส่งเสริมและพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ที่เน้นความมีวินัย และความเป็น
ประชาธิปไตย**. กรุงเทพฯ: กรม.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: กระทรวง.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์.(2550). **ครู... ผู้วางรากฐานคุณธรรมจริยธรรม**. สืบค้นเมื่อ 26 พฤษภาคม 2551, จาก
http://www.kriengsak.com/index.php?components=content&id_content_category_main=21&id_content_topic_main=36&id_content_management_main=503
- กรรณิการ์ เนื่องจำนง. (2550). **การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมในการเรียนวิชาทักษะภาษาไทยเพื่ออาชีพ รหัส
3000 - 1101 เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับนักศึกษาวิทยาลัยเทคนิคชลบุรี ในการศึกษา
2549**. รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากระทรวงศึกษาธิการ.
- ขมนาด วิเชียรสาร.(2550). **หนังสือส่งเสริมคุณธรรมนำความรู้ คุณธรรมพื้นฐาน 8 ประการตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง**. สืบค้นเมื่อ 25 พฤษภาคม 2551, จาก [http://kroo.ipst.ac.th/teacher/result/result.
php?mem=read&nid=564&pg=3](http://kroo.ipst.ac.th/teacher/result/result.php?mem=read&nid=564&pg=3)
- มณฑาทันต์ เชื้อสะอาด.(2547). **ผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบซิปปาต่อความขยันหมั่นเพียร ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา และการแนะแนว)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ยุพดี ปิตตะคุ. (2537). **ผลของการใช้ชุดแนะแนวที่มีต่อความขยันหมั่นเพียรในการเรียนของนักเรียนชั้นประถม
ศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนศรีเอี่ยมอนุสรณ์ สังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
(วิชาเอกจิตวิทยาการแนะแนว). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- รัตนภรณ์ พลชา.(2544). ผลของการใช้โปรแกรมพัฒนาพฤติกรรมความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ และ
ความมีระเบียบวินัยในการเรียนโดยใช้ตัวแบบบุคคลจริง ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน
ภูกระดึงวิทยาคม อำเภอภูกระดึง จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชา
จิตวิทยาการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วราภรณ์ เชื้ออินทร์ และคณะ.(2549). การสอนแบบบูรณาการคุณธรรม จริยธรรมสำหรับนักศึกษาแพทย์ชั้นปีที่ 5.
รายงานการวิจัย. ขอนแก่น: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศักดิ์ชัย นิรัญทวี และคณะ (2550). รายงานการประเมินการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียน
ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2549). หลักสูตรพัฒนาศักยภาพและความสนใจ พุทธศักราช 2549 ช่วงชั้นที่ 3-4. ขอนแก่น: โรงเรียน
สาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น (ศึกษาศาสตร์).

